

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁSTĽ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok — — — — 4.— koruny. Na pol roka — — — — 2.— „ Na štvrt' roka — — — — 1.— „ <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Hlavný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT Zodpovedný redaktor : JÁN BARTOS, krajinský vyslanec Za vydavateľstvo zodpovedný : JÁN MOLNÁR, pápežský príslák</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám <i>sem sa majú posilať predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpáť nedávajú.</i></p>
---	--	---

Naša Ludová Jednota.

Katolícka Ludová Jednota po desaťročnej preťažkej práci v nedeľu, 10. marca jubilarne shromaždenie vydržovala v Budapešti. Uhorských katolíkov opravdovou hrdosťou je táto veľkých rozmerov, všetko ebejmajúca, neunavná a blahonosná ustanovizeň. Táto organizácia, ktorá prítomne už počítá 300 tisíc členov, všetkých kresťanských pohybov našich sociálnych je skutočným strediskom. Ona je tou obrovskou električnou osadou, ktorá hýbe silou a duchom naplňuje všetky ostatné pohyby naše. Neprevádza tútorstvo, nehonosí, nevystaťuje, nerozhadzuje sa, lež cieľuprimerane, stále a systematicky na tom pracuje, aby v ľudu upevňovala vieru, zošlachfovala verejné mravy, sociálne povedomie a city podporovala, hospodársku silu zveľaďovala, široké vrstvy obyvateľstva vzdelávala, malých ľudí bránila, totiž jedným slovom, aby kresťanský ľud Uhorska hmotne a duševne pozdvihovala a oblažovala. *Katolíckej Ludovej Jednoty najhlavnejšou úlohou je politické vzdelávanie katolíckeho ľudu.* S radosťou aj môžeme konštatovať, že túto jej veľkolepú úlohu skvele rozlúštila behom uplynutých desať rokov. Obrovský tábor Katolíckej Ludovej Jednoty nevládaly rozriediť ani zlé úrody, ani hrozné starosti svetovou vojnou zapríčinené. Mnohí z jej členov hrdinskou smrťou padli síce na bojiskách, mnohí museli hľievať v ťažkom zajatí, doma poostavší ale tým väčšou oduševnenosťou pridružili sa ku nej, bo práve táto svetová vojna nepodvratne dokázala, že táto veľká organizácia, nielen k obrane viery a zo sociálno-kultúrnych príčin, lež cieľom pozdvihnutia *hmotného blaha ľudu* nevyhnutne je potrebná.

Manželky, válečne vdovy a siroty hrdinov najlepšie by vedely povedať, koľko dobrého môžu ďakovať stredisku Katolíckej Ludovej Jednoty.

Zpráva o desaťročnom účinkovaní Katolíckej Ludovej Jednoty plná je skvelými číslicami: **38 millionov tlačiva! Státisíce shromaždení a porád!** Kto by z týchto číslie nepocítil tú dobročinnú prebudujúcu, poučujúcu, posilňujúcu a oduševňujúcu prácu, akú za

tejto dlhej doby vyvinuli neunavní rečníci a spisovatelia strediska Katolíckej Ludovej Jednoty.

Naši nepriatelia so strachom spomínajú **čaty Katolíckej Ludovej Jednoty.** Proti vyzieračom, zdieračom, ohlupovateľom a buričom ľudu v tejto krajine nikto toľko nepreviedol, ako *Katolícka Ludová Jednota.* Tejto organizácii treba ďakovať, že zlyhaly všetky snahy prevratu nepriateľov kráľa, vlasti, cirkvi a spoločenského poriadku. Táto organizácia v duši svojich členov pestuje opravdové **hlboké katolícke rodinné smýšľanie.** Táto Katolícka Ludová Jednota zastavuje zlostný vplyv ľudu pustošiackej židovskej tlače. Táto Katolícka Lud. Jednota neohrozene bojuje proti sociáldemokratickým, slobodnomurárskym a slobodnomyselným hadzačom mín. Táto Katolícka Ludová Jednota snaží sa zahatíf šírenie sa moci nadutého židovstva. Nie hlúpymi, grobianskými slovami, lež vážnou snahou na tom pracuje, aby **katolícky ľud zosilnila v hospodárskom ohľade.**

Celá krajina uznáva, že sociálne účinkovanie Katolíckej Ludovej Jednoty je prikladné a blahonosné. Tejto organizácii veľkou prednosťou je, že *v sebe uviera všetky katolícke vrstvy spoločenské a že vodcovia jej aj na to myslia, aby v tomto tábore koncentrovali bez rozdielu stránok všetkých tých katolíkov, ktorí úprimní prívrženci sú preporodenia kresťanského.*

Katolícka Ludová Jednota hlavnú armádu bude tvoriť v nastávajúcich veľkých bojoch budúcnosti. Preto každý kňaz, učiteľ, mešťan, robotník, politik, priemyselník, úradník, ktorý chce, aby v našej vlasti panoval život katolícky, nech sa k nám pridruží a najčulejšiu účinnosť nech vyvinuje v záujme našich cieľov. Dve koruny členovského poplatku je tak malicherný obnos, že ani spomienky nezaslúži. My v prvom rade nepovzbudzujeme ku donášaniu peňažných obetí, lež ku tomu, aby v propagande, správnejšie povedano, v rozširovaní myšlienky a zásad Katolíckej Ludovej Jednoty každý veriaci bral čo možno najvýdatnejšiu účasť.

Na inom mieste podávame prípis, ktorým Katolícku Ludovú Jednotu z príležitosti jubilarneho shromaždenia vyznačil kardinál, knieža-primas Uhorska jeho Eminencia

dr. Ján Csernoch. Štefan Rakovszky, predseda shromaždenia v jubilarnej reči jeho s úplným uspokojením mohol sa rozhliaďnúť po desaťročnom účinkovaní Katolíckej Ludovej Jednoty. Štefan Haller, neunavňný hlavný tajomník, všestranné prekvapenie vyvolal prednesením programu budúceho účinkovania. Béla Antóny, ostrihomský mešťanosta, rečnil o sociálnej správe miest a gr. Teodor Batthyány zaujímavú reč povedal o autonomii katolíckej. Karol Huszár zvláštneho povšimnutia hodnú prednášku držal o uplatnení katolíckeho smýšľania vo verejnom živote. Podpredseda Mikuláš Zboray ale všestrannú veselosť vzbudil jeho rečou, ktorou poukázal na tých, čo všelijakými prázdnyimi výhovorkami vyhybujú spoločnému účinkovaniu s Katolíckou Ludovou Jednotou. Toto je v stručnej krátkosti predstavený veľký poklad vznešených myšlienok jubilarneho shromaždenia, z každého slova rečníkov ale plápolala vrelá túžba *neustále zaujímať sa o viere oddaný ľud katolícky*. Pre válečnú dobu len niekoľko tisíc mohlo sa zúčastniť tohoto jubilarneho shromaždenia, cítili sme ale, že s nimi rovnako bije *srdce každého katolíka Uhorska*.

Vavriny uznania s radosťou podávame vodcom Katolíckej Ludovej Jednoty. Previedli oni veľkolepú prácu. Prefažkej cesty boli kliesniteľmi. Ich účinkovanie je tvorbou obdobia v živote katolíckeho ľudu Uhorska. Najširších vrstiev ľudu dôvera, láska a oddanosť nech je najkrajšou odmenou vodcov Katolíckej Ludovej Jednoty. *Ľud ale nech precíti, že pohyby Katolíckej Ludovej Jednoty nie sú záležitosť jednotlivých osobností, nie sú pohrávanie sa prázdnyimi heslami, lež celého katolíckeho ľudu Uhorska napnutie síl za pokrok človečenstva a obranu viery katolíckej*.

Kto v našich radoch tropí nesvornosť, ten je našim a ľudu nepriateľom!

Jeho Eminencie kardinála, knieža-primasa Uhorska prípis ku Katolíckej Ľud. Jednote.

Jubilárne shromaždenie Katolíckej Ludovej Jednoty s radostným jasotom prijalo oznámenie predsedajúceho, že jeho Eminencia kardinál, knieža-primas Uhorska dr. Ján Csernoch v mene vysokého sboru biskupského Uhorska, Katolícku Ludovú Jednotu z príležitosti jej desaťročného jubilauma vyznačil prípisom, ktorý na požiadanie predsedu za hlbokkej pozornosti prítomných tisícov Karol Huszár prečítal a zneje nasledovne:

Vysokodostojný pán sk. vn. t. Radea a Predseda!

Keď horlivý tábor Katolíckej Ludovej Jednoty vydržiava desiate jej shromaždenie, celou vrelou arci-pastierskeho srdca mojeho pozdravenie a otcovské požehnanie posielam spolu shromaždeným.

Organisovanie je dnes úlohou významnosti svetovej historie a potrebnou nadanou pudom k udržaniu jestvovania. Katolícka Ludová Jednota organisuje, členovia Katolíckej Ludovej Jednoty sa organisujú s tým najvznešenejším cieľom, aby našej vlasti uhorskej upevnením a obranou svetového názoru kresťanského, ku

pokroku budúcnosti utvorili najsilnejšieho, ku znášaniu tiarch najsúcejšieho základu.

Katolícka Ludová Jednota počas desaťročného jej jestvovania previedla každej úcty a poctyhodnú veľkú prácu k upevneniu katolíckeho seba povedomia, ku zveladeniu právnych a hospodárskych znalostí našich bratov a štátnych spoluobčanov a ku svojich členov sociálnej obrane. Pri ich boku stála aj pod vojnovou radou, skutkom a bezprostrednou podporou. Prispela takto ku tomu, že tieto hrozné časy, pretrpíme oceľovaným duchom a nesklatnou vierou v budúcnosť.

Ako katolíckej cirkvi uhorskej z Božskej milosti na tento čas hlava s veľkou dôverou, nezmenenou nádejou a láskou patrím na Katolícku Ludovú Jednotu, na najväčšiu odborných organizácií našich, ktorej ďalšie zosilňovanie, rozširovanie a úspešné účinkovanie prajúc žiadam, aby každý veriaci katolík Uhorska sdrúžil sa v nej a skrze ňu ku vlasti a ľudu posilňujúcej práci.

Ku cieľom Katolíckej Ludovej Jednoty darúvam 10.000 korún.

Excellencia Vaša nech prijme výraz mojej úprimnej úcty.

Esztergom, 6. marca 1918.

Ján Csernoch,

kardinál, knieža-primas, ostrihomský arcibiskup.

Katolícka Ludová Jednota.

Shromaždenia v tekovskej stolici.

Organisácie Katolíckej Ludovej Jednoty koncom februára a začiatkom marca na území tekovskej stolice ďalšie shromaždenia vydržiavali v nasledujúcich obciach:

Broggyán. V miestnosťach potravného spolku vydržiavané shromaždenie zahájil farár obce Simony Ján Fojtik. Krajinský vyslanec Ján Bartos vysvetľoval ciele Katolíckej Ludovej Jednoty. Na shromaždení prítomná bola i knažna vdova Elimárova Oldenburg. Počet členov je 35.

Simony. V shromaždení 27. februára vydržiavanom zúčastnili sa aj obyvatelia obce Kisugróc. O Katolíckej Ludovej Jednote rečnili: dekan-farár Ján Fojtek a krajinský vyslanec Ján Bartos. V shromaždení boli prítomní: statkár Jozef Salzberger a správca-učiteľ Pavel Vázsán. Počet členov je 58.

Kiskeresnye. Ku shromaždeniu na priestore pred kostolom vydržiavanému dostavili sa aj obyvatelia obce Nagykeresnye. Za hlbokkej pozornosti prítomných rečnili: farár Franc Szelecky a krajinský vyslanec Ján Bartos. Počet členov s 24 porástol na 62.

Garamrudnó. Vo veľmi vydarenom shromaždení 1. marca vydržiavanom potrebnosť Katolíckej Ludovej Jednoty vysvetľovali: farár Ludvik Riedl, krajinský vyslanec Ján Bartos a organista-učiteľ Béla Ondrejka. V shromaždení prítomný bol aj správca fabriky Franc Hoch. Počet členov je 81.

Barsberzence. Vo veľkom shromaždení na škol-

skom dvore vydržiavanom o Katolíckej Ludovej Jednote rečnili: farár Rudolf Ruszkó a krajinský vyslanec Ján Bartos. V shromaždení boli prítomní: lesný radca Béla Divald, notár Vilhelm Szládek a učiteľ Jozef Konešek. Počet členov je 54.

Mağosmart. Shromaždenie vo veľkých rozmeroch na školskom dvore vydržiavané za všestrannej oduševnenosti zahájil tit. kanonik-farár Jozef Droppa a Katolícku Ludovú Jednotu vysvetľoval krajinský vyslanec Ján Bartos. Počet členov s 25 porástol na 73.

Felsőhámar. 3. marca vydržiavané shromaždenie zahájil farár Gejza Ludvígh a Katolícku Ludovú Jednotu vysvetľoval krajinský vyslanec Ján Bartos. Obyvatelia obce v značnom počte prišli ku shromaždeniu do školského stavania a boli tam prítomní aj: notár Vilhelm Rappensberger, učiteľ Andrej Kozák, Gejza Uherezky a Imrich Lelkes. Počet členov je 78.

Zsarnóca. Organizácia Katolíckej Ludovej Jednoty na priestore pred kostolom vydržiavala veľké shromaždenie, na ktorom v značnom počte prítomní boli aj obyvatelia zo susedných obcí: Zsarnócaháó, Alsóhámar a Garamrév. Rečníci shromaždenia boli: farár Jakub Pálik a krajinský vyslanec Ján Bartos, ktorých dôkladné vysvetlenia Katolíckej Ludovej Jednoty s hlbokou pozornosťou sledovalo početné obecnstvo, v ktorého radoch medzi mnohými inými boli prítomní: Elemér Butykay, Franc Egry, ěárni hlavní lesní radcovia; Alfréd Pilez, Dionýs Pill, lesní merníci; lekárnik Ján Katrenyák, Béla Várnaí kaplán, učiteľia: Andrej Kozák, Béla Murgas, Gejza Pokorný, správca Ludovej banky Anton Truszka, notár Rudolf Koralovszky, úradník fabriky Rudolf Plechló a náčelník stanice Julius Cserepes. Počet členov je 214.

Ujbánya. Miestna organizácia v kasíne vydržiavala početne navštvované shromaždenie, v ktorom kanonik-farár Georg Vicsák a krajinský vyslanec Ján Bartos, za hlučného súhlasu prítomných, v zápalistých rečiach poukázali na štátu nebezpečné buričské ciele slobodného murárstva. Krajinský vyslanec Ján Bartos vysvetlil pohyby bezbožníkov smerujúce na sekularisáciu, odhalil veľké nebezpečie, akým krajine hrozí bezbožná tlač a prítomných vyzval ku boju proti týmto, kresťanskému ľudu nanajvýš nebezpečným úkladom. Pod dojmom jeho reči počet členov so 44 porástol na 125. V shromaždení boli prítomní: Karol Bocsek, tabulárny sudca; Emil Kotiers, mešťanosta; dr. Michal Galló, okresný slúžny; kapláni Rudolf Alexy a Ján Janovják; správcovia škôl Štefan Misík a Franc Bot; kapitán polície Gejza Koločányi; exekútori Artur Tóth a Alexander Pethő; Béla Nizsnik, mestský účtovník.

Kresťanská Sociálna Ludová Strana v stolici trenčianskej.

Z Trenčína oznamujú: Kresťanská Sociálna Ludová Strana stol. trenčianskej za živej účasti členov 7. marca vydržiavala shromaždenie cieľom pojednávania aktuálnych politických otázok. Na shromaždení mimo počet-

ných duchovných zo všetkých strán stolice boli prítomní: hlavný župan stolice Ladislav *Mednyánszky*, Matias *Murin*, fabrikant, predseda; dr. Ján *Kovalik*, professor; dr. Adolf *Peckáry*, novinár Michal *Kosztka*, kráľ. škôl-dozorca na odpočinku a mnohí iní.

Shromaždenie s radosťou prijalo spojenie sa krajinskej Ludovej strany a kresťanskej sociálnej strany a uzavrelo, že z príležitosti fúzie strán Stredisko krajinskej Kresťanskej Sociálnej Ludovej Strany pozdraví a ubezpečí ho o svojej vernej podpore. Shromaždenie jedno myseľne odobrilo vstúpenie Kresťanskej Sociálnej Ludovej Strany do jednotnej vládnej 48-nickej ústavnej strany, taktiež aj to jej uzavretie, že cieľom uplatnenia svojich zásad, ktoré presahujú spoločný program vlády, udrží aj svoju stranu a jej organizácie. Shromaždenie s oduševnenou radosťou pozdravilo ministrapredseda Alexandra Vekerleho, predsedu Kresťanskej Sociálnej Ludovej Strany grófa Aladára Zichyho a predsedu vládnej strany grófa Juliusa Andrássyho a týchto krajinských vodcov vládnej strany ubezpečilo o svojej vernosti a dôvere.

Shromaždenie strany po pojednávaní početných aktuálnych záležitostí — ohľadom na veľkú významnosť vecí — všetkých svojich členov v stolici sa nachodiacich touto cestou prosí, aby z príležitosti blízkeho opravenia volebných menoslovov zaujímali sa o záležitosti strany, pri popisoch voličov osobne sa zúčastňovali a dozorovali na zákonné prevádzanie tohoto pokračovania, zvlášte ale na to prísny pozor dávali, aby z volebných menoslovov žiadon člen strany svedolne alebo zo zabudnutia nebol vynechaný.

Inštalácia hlavného župana stolice ostrihomskej.

Edmund Beniczky, hlavný župan stol. tekovskej, ktorého jeho veličenstvo kráľ poveril vybavovaním nadžupanských záležitostí stolice ostrihomskej, vo štvrtok, 14. marca slávnostne inštalovaný bol v Ostrihome. Ku tejto mimoriadnej veľkej slávnosti dostavilo sa takmer celé obyvateľstvo mesta a početní zastupitelia susedných stolíc. Slávnosť začala sa so sv. omšou, na ktorej prítomní boli:

Dr. Ludvík *Rajner*, dr. Medard *Kohl*, vysvätení biskupi; dr. Julius *Walter*, tit. biskup; praláti-kanonici: Jozef *Brühl*, Julius *Fehér*, Karol *Kánter*, Julius *Machovich*, Franc *Robicssek* a Anton *Leopold*; hlavní župani: Georg *Szmrecsányi* a gr. Tihamér *Somsich*; Kresťanskú Soc. Lud. Stranu zastupoval kraj. vyslanec Ján *Bartos*, tajomník Adam *Persian* a redaktor Béla *Turi*; Katolícku Ludovú Jednotu zastupoval dr. Eliáš *Jőjárt*.

Po sv. omši o 10. hodine na stoličnom dome námestný podžupan Palkovics zahájil inštaláčnó valné shromaždenie. Nový főišpán složil prísahu a povedal programnú reč. V mene stoličného výboru főišpána pozdravil ostrihonský kanonik, vysvätený biskup dr. Medard Kohl.

Udalosti svetovej vojny.

Hindenburg a Ludendorff o položení.

«Kölnische Volkszeitung» oznamuje: Hindenburg a Ludendorff na hlavnom válečnom stáne v menšom kruhu rozprávali sa o položení. Hindenburg o položení na Východe osvedčil sa nasledovne:

— Štáty, ktoré sú na kraji Ruska, visia v povetrí. Tieto štáty musia sa pripojiť ku silnému, sriadenému štátu, tento ale geograficky zastupuje Nemecko. S tými časťami, ktoré sa odtrhly od Ruska, museli sme uzavreť pokoj a nemohli sme čakať, aby sa zase sdrúžili vo veľkú ríšu.

Hlavný kvartiermajster generál Ludendorff osvedčil sa nasledovne:

— My by sme sa tešili, keby sme sa o Rusko viac nemuseli starať. Všetky tvrdenia, ktoré sa pofahujú na ďalej siahajúce plány, sú bezzákladné. Držanie sa jednotlivých čiat, tak ku príkladu držanie sa baltickej floty čini potrebným, aby sme boli opatrní. Na západe sme už v prevahe voči nepriateľovi. My sme v najväčšej miere pripravení. Nech útočí nepriateľ, my nedbáme! A keď nechce pokoj, nech je boj dľa jeho vôle. Rozumie sa, že tento boj bude najmocnejším zápasom terajšej vojny. My s Božou pomocou budeme môcť vybojovať pre seba čestný pokoj.

Ultimát antantu Holandsku. — Antantisti žiadajú holandské lode.

Amsterdam, 14. marca. Anglický vyslanec v Háge v mene vlád antantu a Spojených Štátov žiadal od Holandska, aby za zodpovedný poplatok všetky svoje lode prepustilo antantu. Holandská vláda na odpoveď dostala osem dní termínu. Keby požiadavku antantu nespĺnila, holandské lode v prístavoch Spojených Štátov zrekvirujú, na mori plávajúce lode ale zhabú. Krem toho Holandsko nedostalo by od štátov antantu zbožia.

Zpráva uhorsko-rakúskeho generálneho štábu 16. marca.

Rakúsko-uhorské a nemecké čaty zaujaly Odessu. Vo Venezii dva roje rakúsko-uhorských lietadiel z trestu za nepriateľské povettné útoky napadly talianske lietadlište od Mestre na severovýchod. Prekvapily k odleteniu hotové 4 roje nepriateľských lietadiel a s výšky 300—500 metrov spustily na ne bomby a prudkú palbu zo strojových pušiek. Jedna talianska šopa pre lietadlá sa srútila. Naši letúni vrátili sa v plnom počte, keďže na ceste bombardovali ešte aj Treviso a nepriateľské zákopy pozdĺž Piavy.

Zpráva nemeckého gener. štábu 16. marca.

Na Východe nemecké a rakúsko-uhorské čaty zaujaly Odessu.

Na západnom bojišti delostrelecký boj večer na mnohých odsekoch ožil. Výskumná činnosť zostala živá. Od Nieuporta na východ z príležitosti odrazenia bel-

gického vytrhnutia zajali sme 1 dôstojníka a 30 mužov. Z našich podujatí prevedených od Zonnebecke na východ a od Fremollosu na juhozápad priviedli sme 23 Angličanov a Portugalcov. V Champagni stotiny zo západného Pruska po silnej delostreleckej príprave napadly francúzske zákopy od Prosnesu na severovýchod a po rozválaní nepriateľských diel s 90 zajatými vrátili sa do svojich zákop.

Silná povettná výskumná činnosť viedla ku prudkým bojom. Včera sme sostrelili 19 lietadiel a dve viazané lode.

Na macedonskom fronte pri Makove v zákrute Černy zvýšená delostrelecká činnosť, ktorú Francúzi začali pred niekoľkými dňami následkom našich výpadov, trvala aj včera.

Na talianskom bojišti nebolo nič nového.

Vojna na mori a v povetrí.

Útok nemeckých letúňov na Paríž a Neapol.

Berlin, 12. marca. Úradne oznamujú: Z Pokuty za útok, ktorý nepriateľskí letúni 9. a 10. marca urobili na Stuttgart, Esslingen, Untertürkheim a Mainz, naši letúni poslednú noc výdatne a výsledne bombardovali Paríž.

Nemecké námornícke lietadlá v noci s 11. na 12. marca výdatne a účinnive bombardovali neapolské prístavné osady a vojenské osady, taktiež železodiela pri Pagnoli.

Novšie bombardovanie Paríža.

Z Paríža úradne oznamujú: Dňa 11. marca večer nad mestom Parížom opäť sa zjavily nepriateľské lietadlá. Večer o 9. hodine 8 min. signalisovali sedem lietacích rojov, ktoré všetky letely k Parížu. S lietadiel o 10. hod. 15. min. na viac miestach shodili bomby, ktoré vyžiadaly aj ľudské obete a zapríčinily aj hmotnú škodu. Počas útoku Nemci utratili štyri lietadlá.

Novší zdar podmorských lodí.

Berlin, 12. marca. Jedna naša podmorská loď, ktorej veliteľom je kapitán Glasenapp, pri západnom pobreží Anglicka potopila 5 parných lodí a jednu plachtovú loď so súhrnným obsahom 22.700 tún.

Ztrata Angličanov v loďach.

Londýnsky časopis «Daily Telegraph» prináša list, ktorý sa zaoberá so značným klesnutím stavania anglických lodí v posledné tri mesiace tohto roku a medzi iným hovorí: O krátky čas sblížime sa ku nebezpečným krútnavám, keď nevynajdeme radikálny liek. Nepriateľ stále oslabuje našu obchodnú plavbu a týmto našu schopnosť, aby sme bojovali a žili. Naša obchodná flotta lanského roku utratila asi 600 lodí, z týchto len 200 bolo nižie 1600 tún a pustošiacia práca nepriateľa ustavične trvá.

**Krestania katolíci, organizujte Kato-
lícku Ludovú Jednotu!**

Zprávy domáce.

Pojednávajúce volebného práva.

Volebnoprávny výbor snemovne krajinských vyslancov aj v minulom týždni pojednával návrh zákona o volebnej reforme. Z Kresťanskej Sociálnej Ľud. Strany, proti rečníkom pracovnej strany, za práva a záujmy národnosti ostro vystúpil krajinský vyslanec a hlavný tajomník Katolíckej Ľudovej Jednoty Štefan Haller.

Urlaubovanie 49—51-ročných landšturmistov.

Jeho veličenstvo kráľ nariadil, aby v rokoch 1867., 1868. a 1869. narodení ku landšturmovej službe narukovaní, taktiež tí ku týmto ročníkom patriaci, ktorí na

ným, poľahke mestským výborom pre gazdovskú prácu. Prepustené kone po železnici viezť vôbec neslobodno a hnať dovolené ich je najďalej do takej obce, ktorá je najviac na štyri dni chôdze od náhradnej vojenskej čaty, ktorá kone prepustí gazdom. Prepustené kone chovať a opatrovať musia patriční gazdovia.

CHYRNÍK.

Krst arcikniežata. V Badene v kráľovskom kaštieli v utorok, 12. marca pokrstili v úzkom kruhu novorodené arcikniežata, ktorý dostal meno *Karol Ľudvik*. Slávnostný krst odbavoval kniežata-arcibiskup Piffel. Pri krste mimo jeho veličenstva kráľa v zastúpení bavor-

Odchod ukrajinských delegátov s pojednávajúce.

dobu vojny dobrovoľne vstúpili do služby spoločnej armády, honvédstva a námorníctva, niekoľko dobrovoľne ďalej nechcú ostať v aktívnej vojenskej službe, nasledovne boli urlaubovaní: 1. ku ročníku 1867. patriaci 15. marca, ale najneskoršie do konca mája roku 1918.; 2. ku ročníku 1868. patriaci 1. júna, ale najneskoršie do 15. sept. roku 1918.; 3. ku ročníku 1869. patriaci 16. septembra, ale najneskoršie do 31. decembra r. 1918.

Válečné kone k jarným prácam.

Minister orby upovedomil podžupanov a mešťanov, že ministri vojenský a honvédske porobili poriadky, aby gazdovia ku jarným gazdovským prácam dľa možnosti dostali čím viac koní. O tom, že koľko koní môže byť prepustené, vojenské vrchnosti upovedomia stolice a mestá. Gazdovia, ktorí chcú dostať vojenské kone ku jarným prácam, o toto nech sa teda obrátia ku stolič-

ského kráľovského páru čo krstných rodičov prítomní boli arcikniežata Fridrich a arcikniežatka Izabella, viac arcikniežatien panujúcej rodiny a parmská kniežatka Maria Antonia s viacerými členami parmskej kniežatej rodiny. Pred krstom jeho veličenstvo kráľ prijal bavorského vyslanca Tuchera, ktorý odovzdal krstný dar bavorského páru. V krstnom sprievode zúčastnil sa aj následník trónu Otto a ostatné dietky kráľovského páru. Po krste bolo Te deum. Z príležitosti rodinnej radosti kráľovského páru v pondelok, 11. marca v budínskom korunačnom chráme tit. biskup dr. Anton Nemes slúžil slávnostné poďakovacie služby Božie, na ktorých boli prítomní členovia vlády, mestské, štátne a vojenské vrchnosti a veľké obecnosť.

Amnestia. Jeho veličenstvo kráľ z príležitosti radostnej udalosti, ktorá sa stala v jeho rodine, omilostí tých odsúdených, ktorí sú toho hodní. Vo svojom, v Ba-

dene 10. marca datovanom rukopise na ministra pravosúdia jeho veličenstvo dáva výraz tomu, že z príležitosti narodenia sa jeho piateho dieťaťa nasleduje vnuknutie svojho srdca, keď tých, ktorí sa prehršili proti trestnému zákonu a sú hodní amnestie, chce omilostiť. Jeho veličenstvo v tejto záležitosti očakáva predostretie ministra pravosúdia.

Rodinný smútok krajinského vyslanca Karola Huszára. Ťažkú ztratu utrpel krajinský vyslanec Kresťanskej Sociálnej Ľudovej Strany aj po slovenských krajinách pochvalne známy Karol Huszár. Jeho drahý otec, viere opravde verne oddaný katolík a všestranne známy ako bezzistný priateľ pospolitého ľudu, po krátkej chorobe odobral sa do večnosti. Oplakáva ho okrem skormútenej vdovy osem detí, sedem vnukov a rozsiahly počet príbuzných, priateľov a známych. Odpočinutie večné daj mu Pane!

Nový ostrihomský kanonik. Uprázdnené najmladšie kanonictvo jeho velič. kráľ udelil dr. Georgovi Krammerovi, profesorovi bohoslovnia a špirituálovu semenišťa. Nový kanonik, ktorý má teraz 55 rokov, viac ako štvrtstoletia strávil v obore výchovy kňazstva. Horlivú účinnosť vyvinul zvlášte na poli karitatívnom a náboženského života, pracoval aj literárne.

Nový pápežský prälát v spišskej diecézy. Na základe predostrenia spišského osvieteného p. biskupa dr. Alexandra Párvyho, sv. otec Pápež Benedikt XV. levočského opáta-farára Cel. Kompanyika, na uznanie jeho dlhých verných služieb a horlivého účinkovania, vymenoval za pápežského präláta. Nový pápežský prälát narodil sa v oravskom Bobrove.

Nitriansky veľprepošť, čestný biskup Gabriel Czeizel na pensijný fond katolíckych novinárov obetoval 300 korún.

Katolícke missie v svetovej vojne. Dľa časopisu «Weltmission» pred vojnou počet k bielej rasse patriaciach misijných otcov činil asi 9000, domorodých ale 6600. Missijných bráťrov a klerikov bolo 5300, missijných sestier 21.000. Počas vojny odstráneno bolo z kruhu misijnárskeho účinkovania 200 nemeckých a rakúskych a 600 francúzskych, talianskych a belgických misijnárskych otcov. Do zbranej služby musela stúpiť jedna tretina všetkých francúzskych kňazov, asi 1600; v zajatí držali 50 nemeckých misijnárov. Zpomedzi rehoľníkov-nekňazov válečnú službu koná alebo v zajatí je 1500 bráťrov a 1000 missijných sestier. Katolícke missie teda následkom vojny pozbavené boly v svojom osobníctve 5000 pracovných síl.

Za katolíckych novinárov. Kaločský kanonik dr. Georg Steéc na pensijný fond katolíckych novinárov obetoval 1000 korún.

Košická výstava obrazov. Hornouhorský maliari zariadili výstavu v Košiciach, ktorú otvoril ochranca výstavy osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie. Na výstavu ustanovili sa i sami umelci na čele s Andorom Boruthom. Z dôchodku výstavy jednu čiastku obrátia na válečný dobročinný cieľ.

Assentírka 18-24-ročných. Honvédske minister nariadil znova popísať a assentovať medzi 1. januárom r. 1894. a 31. decembrom r. 1899. narodených vojovinných, ktorých na predošlých assentírkach neuznali za súcích ku vojenskej službe alebo ktorí sa ku predošlým assentírkam neustanovili. Náhradné assentírky budú od 10. do 30. apríla.

Rekvirovanie lichvy je nariadené. Sdelili sme, že minister orby mestám a stoliciam poslal nariadenie, v ktorom vyzýva majiteľov, ktorí majú vyše 50 kusov lichvy, aby lichvu ponukli armáde. Minister súčasne upovedomil stolice a mestá, že nakoľko by sa ani takto nepodarilo zaopatriť pre armádu na zabitie potrebnú lichvu, rekvirovanie stane sa nevyhnutným. Toto nariadenie bolo vydané 27. februára a teraz minister poľného hospodárstva stoliciam a mestám poslal nové nariadenie, v ktorom predbežne v 13 stoliciah nariadil rekvirovať lichvu.

Starosť o zajatých. Minister vnútorných záležitostí chce porobiť poriadky cieľom zaopatrenia šatami tých našich vojakov a civilov, ktorí sa vrátia z nepriateľského zajatia. Týmto cieľom vyzval mešťanostov, aby mu oznámili, že približne asi koľko občanov a vojakov môže byť z ich mesta v ruskom a rumunskom zajatí.

Nariadenie pre malých trafikantov. Budapešťianska direkcija tunajším trafikantom vydala prísne nariadenie, v ktorom im nakladá, aby tovar, ktorý dostanú, rovnomerne bez nútenia ku kúpe pobočných článkov až dotiaľ predávali, kým im zásoba stačí. Na dvere trafik viac neslobodno vyvesiť nápis, že dohánu niet. Dohánové výrobky pre svojich riadnych kupujúcich nesmú odkladať, taktiež nesmú dohánové výrobky držať v bočných miestnostiach trafiky, alebo na svojom byte. Ktorý trafikant sa proti týmto ustanoveniam prehrší, naskutku mu vezmú právo predávania dohánových výrobkov.

Zaujímavé navrátenie sa do cirkvi na smrteľnej posteli. Dr. Stanislav Pasehke, protestantský profesor varšavskej polytechniky, pred svojou nedávnou smrťou osvedčil sa, že sa chce navrátiť do katolíckej cirkvi. Keď sa ho spýtali o pohnutkách jeho žiadosti, odvetil medzi iným: «Příklad chcem dať mojim poslucháčom, ako treba zomreť.» Potom složil vyznanie viery a príkladnou horlivosťou pristúpil k sv. prijímaniu.

Návrat našich válečných zajatých z Ruska. Dľa výpovede v posledné dni navráťivších sa válečných zajatcov, ktorých vyše 50.000 došlo na hranicu a vždy nové húfy idú, panujú v Rusku nesmierne prevraty. Všade zúri rabovanie a pustošenie. Po mestách panujú anarchistické pomery.

Vetroplavecká stanica pod Vysokými Tatrami. Uhorská fabrika na lietadlá do prenájmu vzala od spišskej Veľkej Lomnice ten priestor, kde sa vydržovali koňské dostihy a má tam založiť vetroplaveckú stanicu. Plánom je, utvoriť povetné spojenie pre osobnú premávku medzi Zakopanom a Budapešťou. Účastinná spoločnosť mieni tam vystaviť aj väčší hostinec.

Levočský Katolícky Kruh 17. februára vydržoval svoje riadne ročné valné zasadnutie. Za predsedu Kruhu vyvolený je opát-farár Celestin Kompanyik, za svetského predsedu sudca kráľ. tabuly dr. Aladár Matasovszky, za podpredsedu prof. náboženstva na hl. gymnásiume Jozef Krssák, za domovníka direktor-učiteľ Mikuláš Fedor, za tajomníka učiteľ Eduard Fleischhacker, za pokladníka direktor kancelárie kráľ. súdnej stolice Pavel Mazalán, za knihovníka professor hl. reálky Florian Milán a za zápisníkov Ján Valentiny a Viktor Kiss.

Generáli Kuzmanek a Tamássy pred vojenským súdom. Hrdinskí velitelia pevnosti Przemyslu po trojročnom ruskom válečnom zajatí došli do Viedne, kde ich jeho veličenstvo kráľ Karol prijal na osobitnom výsluchu. Obidvoch postavili pred dôstojnícky súd pozostávajúci z generálov a tiahli na zodpovednosť pre oddanie Przemyslu. Obidvaja sa celkom ospravedlnili a súd bol oslobodujúci.

Zomrel v ruskom zajatí. Dľa zprávy došlej zo Sibirie Georg Haar, rodák zo spišskej obce Ómajor (Magura), kaprál uh. 9. landšt pluku, 1. októbra 1917. zomrel v Togolu (gub. Tomsk) v 41. roku života svojho.

V Gelnici (Spiš) 24. februára utvorili stravovací spolok pre mesto a slúžnovský okres. Doteraz na ten cieľ značili 113.000 korún.

Smutná štatistika. V mesiaci novembri v Uhorsku zomrelo o 13.707 osôb viac ako sa narodilo.

Drahé husy. Z Temešváru píšú: Dedinčanka Maria Faun 240 korún pýtala na trhu za dve chudé husy, ktoré spolu vážily 1/29 kila. Policia pre zdražovanie odsúdila ju na 8 dní do áreštu a na 100 korún peňažnej pokuty, zhabané husy ale vrchnosť zpenažila za 150 korún maximálnej ceny.

Židovská otázka.

Čo je v pivnici a na povale?

Z Liptova oznamujú: Maloporubského veľkoobchodníka Jakuba Haasza oznámili, že v pivnici a na povale má ohromnú zásobu ukrytých potravín, s ktorými zakázaným spôsobom kupčí. Lipt.-sv.-mikulášska pohraničná polícia prekutala mu dom a našla uňho 100 vriec fajnej múky, 6 vriec cukru, 5 vriec Cuba-kávy, 100 kg. mydla, 1 skryňu sviečok, viac sto tuctov špul. cverán, pamuku, remeňa v hodnote asi 20.000, plátenného, súkenného a tkaného tovaru v hodnote 150.000 korún. Hodnota potravín dľa terajšej ceny je blízko štvrtmilionu korún. Na byte Haasza našli ešte skryté zlaté a strieborné peniaze v hodnote 24.000 korún. Policia stopuje ďalej a dľa znakov príde ešte na veľké množstvo skrytého tovaru. Záležitosť Jakuba Haasza, ponač teraz koná vojenskú službu, preložili ku košíckému honvédskeému vojenskému súdu.

Masti na tvár

najlepšie úplne neškodlivé, hodí sa zvlášte na opravu všetkých chýb, srázy, kor. — 10. Vo všetkých existujúcich lekárnach doka po 5-15 k. r. Naje si prostriedok k odstráneniu vlasov u mňa je k dostaniu. **Star Regina**, Kosmetický ústav Budapešt, Erzsébet körút 34. I. poschodie.

S ovenský rodičia,

jestli ich synov chcú dať na droťárske s úľutou prevádz ne remeslo nech píšú na

Alexandra Hajtekker-a

drôtových pletení fabríku (Budapešt, VIII., Üllői út 48.), kde silnej tel. sne pošlavy 14-15 ročných sľovenských ich chlapcov ku trojročnému vyučeniu v droťovom pletení a síť pri celkovom zaopatrnutí za učňov príjmu.

Najlacnejší a najlepší prameň

Jozef Marosi a Syn Esztergom 15.

strojov a železného tovaru veľký obchodný dom. Zo skladu zasiela zvláštnej jakosti oceleový pluh za 210.—, dvojitý pluh za 390. K, Juno americkú koňskú motyku za 250.— K. Železnú bránu za 105.— K. Veľký obrázkový cenník na žiadosť posielame zdarma.

Dobré britvy a nástroje ku strihaniu vlasov

Ia britvy zo striebornej ocele K 9.—, 9.—, 11.—. Bezpečné nástroje k holeniu krovane K 7.—. «Perfect» nástroj k holeniu so 6 dvojitých rezu nožmi K 20, 23.—. Dvojitého rezu náhradné nože tucet za K 9.— 9.50, 10.—. Ia stroj ku strihaniu vlasov K 18.—, 24.—, 28.—. Zamena dovolena alebo vopredné zaslané o nosu. Zasiela cis a k dvorný zaslalca **Jan Konrád**, vývozný a zasielajúci dom Brúx číslo 1819. (Čechy) Hlavný cenník z darma.

Pýtajte si

môj zdarma a franko zasielaný obrázkový cenník hod n. zlatého a strieborného tovaru, hu obnove nástrojov atd. Prvá dňa hodín Ján Konrád cis a k. dvorný zaslalca. Brúx - I. B. číslo 1818. Nickel alebo oceleové hodinky armádne, radum dvojitý pokrývky hodinky oceleového kovu alebo Gloria strieborne remontoar hodiny K 28-30. Nickel budičky K 41-45. Stenové hodiny 26-30. Zarusa 3 rokov. Zasielka s poštovou dobierkou. Ziadne risiko. Zamena dovolena alebo navrátenie peňaží.

Každý nech si pýta cenník na doposničke.

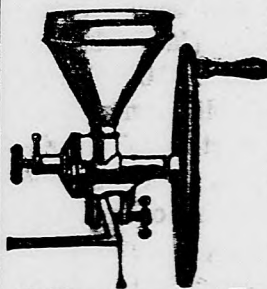
Zázrak sveta je ohnivej ostroti ŠARKAN-KOSA

Jedným kovaním 3 dni, jedným naostrením celý deň možno s ňou kosiť. Podobnej kosi, ako je táto, ani v dobrote, ani v ľahkosti, ani v pružnosti není na celom širom svete. Za každú kosu úplna 3 rokov záruka a ktorá zezdovie zameni sa bezplatne. Zu zkušenosti ale vieme, že medzi tisíc kusami není ani jednej zlej. Cenník tohoto, každému hospodárovi nevyhnutne potrebného nástroja zdarma posielame:

Sohr Pál šarkan-kosu rozposielajúce stredište Somogyzil 45.

Svrabľavosť, lišaj, svrabnajrýchlejšie odstráni **Dr. Flesch**-a zákonom chránená**„Skabofom-Tmavá masť“**Nešpiní, nemá žiadneho zápachu. Teglik na prábu **K 2.30**, veľký tegel **K 4.—**, rodinná dávka **K 11.—** Adresa k objednaníu:**Dr. E. Flesch-a**

„Korona“ gyógyszertára, (Győr).

**„TEXAS“
ručný mlynek k šrotovaniu.**

„Texas“ rýchlo šrotujúci ručný mlynek je najlepší a najlacnejší terašskej doby, šrotuje každého druhu zrna kukuricu, pšenicu, ovos, jačmeň.

Cena 100 korún

Trový obalenia a franko poštovej dopravy 6 korún 42 hal. — Cenník zdarma a franko. — Zasiela:

ALOIS KIRALY následníka**Alexander Király**
BUDAPEST, VI., Felsőerdősor-u. 6.**Modlime sa za pokoj!**

Na tento účel najvhodnejšou modlitebnou knižkou je

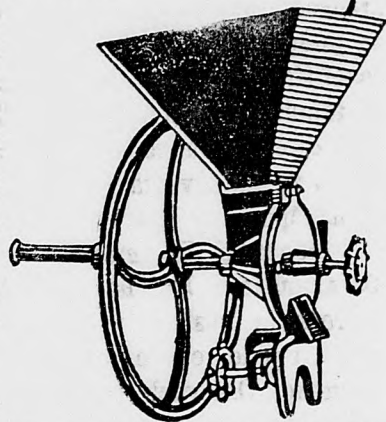
Prosby za pokoj.Sostavil ju **Štefan Cséplő** a prepracoval **Ján Damborský**. Táto modlitebná knižka na 158 stranách obsahuje modlitby za pokoj, za padlých hrdinov a 47 cirkevných piesní. V tvrdých doskách vkusne viazaná stojí 3 kor. 50 hal.; s poštovými útratami 4 kor. Pri hromadnom objednaní dáme slevu.

Objednať možno u vydavateľa:

Kolomana Rózsua a jeho manželky

vydavateľstvo a knižtlačiareň

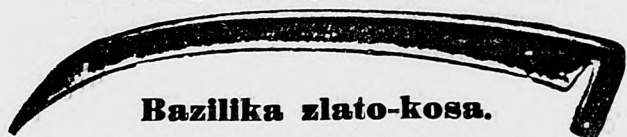
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 30.

**Svrabľavosť,
Potenie,
Slnečný úpal,
Supanie kože,
Svrab a hostec,
Neduhy kože, rany,
Opuchliny a staré rany**Istotne lieči zákonom chránený prostriedok. **Borovičková masť**. Nešpiní a je zcela bez zápachu. Malý teglik 3 koruny, veľký teglik 5 korún, rodinný teglik 9 korún k tomu patriaceho borovčkového mydla cena 5 K. Adresa objednávok**Alexander Gerő, lekárnik Nagykörs 40.****NAJDOKONÁLEJŠÍ MLYNEK!**Ktorým bár aj dieťa, pripraveným na ňom strojom, každého druhu obilie somleť môže na kašu a v akejkoľvek tajnosti. Obrovskej schopnosti roboty. **Bezodkladne k lifrovaniu.** Cena **K 150**. Tenistý stroj k prípraveníu na stól alebo postavec bez nôh **K 120**, menší k domácejmu upotrebeníu **K 80**. Objednaníu prosíme na poštovej poukázke a zaslať treba aj **10 K** závdavok. — K odporúčaniu mlynky bezodkladne objednať. — **Výlučná adresa objednaníu:****PAVEL SOHR**
Somoğyszil 35.

fabričný sklad oceľového tovaru.

54 rokov v obchode, vyskúmane dobrá osada na kosy.

Nikto nikdy nemal lepšej kosy, ako je naša

Bazilka zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivú oštiepu zlatú kosu, za ktorú nás pežeňovať bude. Tieto kosy už od 54 rokov rozposielame najväčším pántviam a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedné zameníme zdarma. — Cena jednej „Bazilka zlatej kosy“ s poštovou dobierkou:

	80	85	90	95	100 cm.
Cena 1 kosy	7.60	7.80	8.—	8.20	8.70

Zvláštne pre sľubovateľov kôsi! Pri kúpe každých 10 kusov, 1 kus pošleme zdarma. Pri kúpe 5 kusov už my znášame poštové strovy! 1 kus diamant oceľového kladivka 2.80. 1 kus nosidla oceľky 1.80. 1 kus stroja ku klopaníu ko-y 7.50. K odporúčaniu je čím skorej objednať si kosy, bo pozdejšie sotva budú k dostaniu. Obrázkový náš cenník na žiadosť pošleme zdarma. K dostaniu u: **Jozef Marosi a Syna Esztergom, 15.** číslo. 54-ročná osada na kosy a veľký obchodný dom.**Šrotujúci stroj.**V hospodárstve nevyhnutne potrebný, šrotuje od najhrubšieho do najmenšieho, poneváč stroj najdokonalejšie možno regulovať. Lankej práceschopnosti a hnatia, bo na ňom i dieťa šrotovať môže. Cena s obalením a zárukou **90 korún**, s prípravou na nohy **150 korún**.

Tieto stroje zhotovuje a zasiela

IMRICH TÓTH, Jászalsószentgyörgy

Pri objednaníu prosím zreteľne udať adresu a železničnú stanicu.

Pôvodná „Tiger kosa.“

Striebornej ocele jej jakosť prevyšuje všetky doterajšie fabrikáty, za každú jednotlivú kosu dávame úplnú zárukú, nezodpovedné kosy zameníme zdarma. Odpočúca sa, aby každú zavčasu ponáhlal sa po pošte objednať si kosy. Ceny po ďalšie ustanovenie: 80 85 90 95 100 cm. Ku tomu patriace striebornej ocele kladivka 7.10 7.25 7.35 7.50 8.— K od 1. do 5. čísla so zárukou kus po 1.30 1.9. kor. Diamantová oštiepa číslo 5. — 50 kor. Futrál na kosu s dvojistou pevnou kořtvou č. 7. 1.50 K. Obručka na kosu jednoduchá 8. č. — 8 kor. Obručka na kosu dvojžitá č. 8. 1.15 kor. Stroj ku klopaníu kosy č. 9. 8.— kor. cena zaobaleníu 1.— kor. Ceny sú v obilíu bez záväzu. Objednať možno s poštovou dobierkou alebo pri voprednom zaslaní peňazi.

M. LENDVAI tovarný vývozný dom kôsi.
Budapest, Kertész-utca 43.